

РЕШЕНИЕ

№ 5256

гр. София, 23.08.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 19.07.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Елена Георгиева и при участието на прокурора Михаела Николаева, като разгледа дело номер **8817** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс(АПК) вр. чл.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба от Г. Г. К. с ЕГН [ЕГН], от [населено място], против Столична дирекция на вътрешните работи, като претендира вреди от незаконни фактически действия и условията по време на задържането на ищеца - на дата 20.01.2017г. въз основа на Заповед №74/20.01.2017г., издадена от инспектор А. Т. М. на длъжност оперативен работник при 09 РУ на СДВР, с която е задържан за 24 часа в помещението за временно задържане при същото управление, като претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30 000 лв. за период от задържането 20.01.2017 г. до 12.04.2021 г. и лихва, считано от 20.01.2017г., както и разходите по делото.

Основанията на исковата претенция са следните:

Претендира, че от задържането му за 24-часа са му нанесени вреди и вредни последици - неимуществени щети чрез незаконен арест, на правно основание "чл.1, 2 ал.1 от ЗОДОВ и чл.5, чл.3 от ЕКЗПЧ", чрез нарушаване на основни човешки права. П. деяние на СДВР се обективирало в противозаконното лишаване от свобода, изтезания с цел самопризнания, както и набеждаване за извършено престъпление по ЗМ 132/2017г. по описа на 09 РУ СДВР на дата 20.01.2017г., за което ищецът

разполагал с протоколи. Също ищецът претендира, че са му нарушени правата по чл. 3 ЕКПЗЧ и чл.5 от същата конвенция, бил задържан произволно за 24 часа в ОУ СДВР, претендира че е бит, тормозен, удрян с електрошок, искали да признава деяния, които не е извършил, бил унижаван и заплашван от оперативни работници от ОУ СДВР. Бил поставен в килия без вода, без храна, без тоалетна, без светлина, без чист въздух, при унижителни нечовешки условия. Също претендира и нарушаване на чл.5, пар.4 ЕКЗПЧ от ОУ СДВР, тъй като на ищеца не била осигурена възможност за обжалване на законността на задържането му, поради което счита и нарушаване на забраната за противозаконно лишаване от свобода - чл.3, пар.1 ЕКЗПЧ. Конкретното ЗМ №132/2017г., по което бил задържан и малтретиран, не било образувано срещу него, по безспорен начин се доказало, че е невинен.

В изявление от 02.03.2020г. по делото пред СГС, ищецът изрично е посочил, че основанието на иска му произтича от това, че са му нарушени правата по чл.5 пар.1 ЕКЗПЧ, по чл.3 от същата конвенция, "чл.2, 1 от ЗОДОВ", посочва "там бях бит, тормозен, унижаван с цел да ми изтръгнат самопризнания". Изтъква, че бил поставен в килия без тоалетна, без вода, без светлина, дори бил извършен обиск у дома на ищеца с цел намиране на улики. Въпросното ЗМ се водело във връзка с взрив в един вход, от ГД Б. дошли в дома на ищеца да го "заклучат".

Пред съда ищецът поддържа изцяло исковата претенция - лично и чрез адв. А.. Пред съда ищецът освен гласни и писмени доказателствени средства, представи и писмено становище - обяснение за относими според него факти и обстоятелства по делото, прието без възражение от ответника. В ход по същество се претендира основателност на исканията до съда въз основа на всички доказателства по делото, претендира разности. Ищецът посочи, че проверявал по три пъти вратата дали е заключена вечер, тотално с неоснователните задържания му разрушили живота, не искал да вижда хора. Адвокат А. също иска от съда да уважи иска за неимуществени вреди, предвид преживяваният аму от неправомерните действия, осъществени спрямо него от страна на органите на МВР по време на задържането му и негативните последици за неговото здраве и живот, и най-вече това, че вече не е пълноценен човек. Ответникът - Столична дирекция на вътрешните работи, в писмен отговор и пред съда чрез юрк. В. оспори изцяло исканията на ищеца, иска от съда да постанови отхвърлянето им, счита, че не се доказали претърпени неимуществени вреди от ищеца, претендира юрисконсултско възнаграждение в полза на ОУ СДВР и направи възражение за прекомерност на възнаграждението на адвоката, да бъде присъдено такова в минимален размер. В писмен отговор и в писмена защита ответникът излага конкретни съображения за неоснователност и недоказаност на исковите. Касаело се за иск за вреди от административна дейност, осъществявана от държавен орган, но не били ангажирани доказателства, че процесната Заповед № 74/20.01.2017г. е била отменена, същата не била обжалвана, върху заповедта имало подпис на ищеца, и същият бил запознат със съдържанието на акта както и с възможността да го обжалва. Ответникът счита за недоказан и вторият елемент на отговорността по ЗОДОВ – претърпени вреди, към исковата молба не били приложени доказателства за твърденията за претърпян физически и психически стрес и дискомфорт през периода на задържането на ищеца, не били ангажирани ди представени доказателства за установяване на физически и психически страдания, или за извършени впоследствие медицински прегледи. Именно медицинско лице било компетентно да установи с точност въздействието на задържането върху психиката и тялото. Не би следвало

твърденията да се доказват с гласни доказателствени средства от лица, близки на пострадалия. Недоказани били и твърденията за лоши санитарно-битови условия на задържане, както и упражняването на физическо въздействие върху ищеца.

Също ответникът твърди, че е недоказан и третият елемент за ангажиране на отговорността на държавата за вреди – причинно следствената връзка, в случая нямало доказани преки и непосредствени вреди. Аналогични твърдения за причинени на ищеца психологически дискомфорт и унижение и за същия исков период от време се съдържали в подадената по адм.д.2068/2020г. по описа на АССГ I отделение, 43 състав, искова претенция, по което имало постановено и влязло в сила решение. Счита, че процесните твърдения за неимуществени вреди се припокривали с тези по цитираното административно дело и същите били причинени по твърденията на ищеца от бездействието на служители в Отдел „Пътна полиция“- СДВР. Ответникът представи с отговора и е прието като доказателство заверено копие на решението по адм.д.2068/20г. на АССГ.

В отговора на ответника, единственото обстоятелство, което не оспорва, са твърденията на ищеца за фактическото му задържане въз основа на заповед №74/20.01.2017г., издадена от инспектор А. Т. М. – оперативен работник при 09 РУ – СДВР за 24 часа в помещението за задържане в 09 РУ-СДВР.

Прокурорът - иска от съда да постанови отхвърли иска на ищеца по делото като неоснователен и недоказан, алтернативно, ако приеме искът за основателен, да спази чл.52 ЗЗД - по справедливост.

Съдът като обсъди доказателствата по делото, взе предвид доводите и възраженията на страните, от фактическа и правна страна приема следното:

По допустимостта на иска съдът намира следното:

Искът за вреди по настоящото дело е за неимуществени вреди от незаконни фактически действия и условията по време на задържането на ищеца - на дата 20.01.2017г. въз основа на Заповед №74/20.01.2017г., издадена от инспектор А. Т. М. на длъжност оперативен работник при 09 РУ на СДВР, с която е задържан за 24 часа в помещението за временно задържане при същото управление, като претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30 000 лв. за период от задържането 20.01.2017 г. до 12.04.2021 г. и лихва, считано от 20.01.2017г., както и разходите по делото. Видно от представеното съдебно решение №730516.12.2020г., постановено по адм.д.2068/2020г. на АССГ, касае и вреди от задържането на ищеца 21.04.2017г., т.е. от последващо задържане на ищеца спрямо процесното, неимуществените вреди са претендирани до 14.02.2020г. , а съдът е признал иска за основателен само за периода от 12.12.2017г. – 14.02.2020г. и на основание незаконосъобразно бездействие по отразяване в информационните масиви на МВР на актуален статус на личната карта на ищеца, в останалата част искът е отхвърлен като неоснователен. Периодът, на вредите по това дело е от датата на задържане - 21.04.2017г. до 14.02.2020г. Следователно, решението на АССГ няма формирана сила на присъдено нещо по процесната искова претенция.

По допустимостта на иска:

На основание изложеното за основанията на исковата претенция, съдът е повдигнал спор за подсъдност пред смесен състав на съдии от ВАС и ВКС, по което с

определение №36/04.09.2020г. по дело 31/20г., исковата претенция е подсъдна на Административен съд София град, тъй като обезщетението за неимуществени вреди се претендира на основание изпълнението на задържането поради нарушаване на човешки права, предявеният иск е с правно основание чл.1, ал.2 ЗОДОВ, когато обезщетението се претендира от незаконосъобразни действия на полицейски органи и тези действия не са последвани от вземане на мярка за неотклонение или от повдигнато обвинение, тогава квалификацията на иска е по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, като са се позовали на Определение № 11/27.02.2020г. на ВКС по гр.д.51/2019г., 5-членен състав ГК. Също е изложен и довод, че ищецът не е обвинен в извършване на престъпление, а бимало издадена заповед за задържане от полицейски орган, касаело се за правомощие на полицейски орган, разписано в чл.72, ал.1 ЗМВР, която дейност по своя характер била административна, правозащитна, а не правораздавателна, в случая не се установявало и заповедта за задържане да е била обжалвана, а от издаването ѝ до предявяването на иска била изминала една година - за тези аргументи е препратено към Определение № 67от 04.07.2018г. на ВАС по адм.д.39/2018г., петчленен състав. На следващо място, в определението по повдигнатия спор за подсъдност е посочено, че искът следва да се разглежда от гражданския съд и по реда на ГПК когато в исковата молба се твърди, че неимуществените вреди са имали за причина мярка за неотклонение "задържане под стража" или незаконно обвинение в престъпление, последвали от издадена заповед по чл. 72, ал.1ЗМВР и действията на полицейските служители по задържането на лицата, в която връзка е цитирано Определение № 56/17.05.2018г. на ВКС и ВАС по гр.д.57/2018г.5-членен състав, ГК.

На основание изложеното, исковата претенция е процесуално допустима на основание чл.204, ал.4 АПК, и предявена срещу надлежен ответник - Столична дирекция на вътрешните работи.

По фактическите основания на иска:

Изрично в исковата молба се твърди, че противоправното деяние на СДВР се обективирало в противозаконното лишаване от свобода, изтезания с цел самопризнания, както и набеждаване за извършено престъпление по ЗМ 132/2017г. по описа на 09 РУ СДВР на дата 20.01.2017г., за което ищецът разполагал с протоколи, които ще представи на по-късен етап. Претендира, че са му нарушени правата по чл. 3 ЕКПЗЧ и чл.5 от същата конвенция. Претендира още, че е бил задържан произволно за 24 часа в 09. РУ СДВР, като ищецът е бит, тормозен, удрян с електрошок, искали да признава дейния, които не е извършил, унижаван и заплашван от оперативни работници от СДВР 09 РУ.Бил поставен в килия без вода, без храна, без тоалетна, без светлина, без чист въздух, при унижителни нечовешки условия.

На следващо място се претендира и нарушаване на чл.5, пар.4 ЕКЗПЧ от СДВР, тъй като на ищеца не била осигурена възможност за обжалване на законността на задържането му, поради което счита и нарушаване на забраната за протовозаконно лишаване от свобода - чл.3, пар.1 ЕКПЧ.

На следващо място ищецът твърди, че ЗМ№132/ 2017г., по което бил задържан и малтретиран, не било образувано срещу него, по безспорен начин се доказало, че е невинен. В изявление от 02.03.2020г. по делото пред СГС, ищецът изрично е

посочил, че основанието на иска му произтича от това, че са му нарушени правата по чл.5 пар.1 ЕКЗПЧ, по чл.3 от същата конвенция, "чл.2, 1 от ЗОДОВ", посочва "там бях бит, тормозен, унижаван с цел да ми изтръгнат самопризнания". Изтъква, че бил поставен в килия без тоалетна, без вода, без светлина, дори бил извършен обиск у дома на ищеца с цел намиране на улики. Въпросното ЗМ се водело във връзка със взрив в един вход, от ГД Б. дошли в дома на ищеца да го "заклучат".

Към изявлението си от 02.03.2020г. ищецът е представил заповед за задържане на лице № 74/20.01.2017г., в която под подписа на полицейския орган за постановяване на задържането, се съдържа изричен печатен текст с указания по съдържанието на чл.72, ал.3, ал.4 и ал.5 ЗМВР, както и относно ограничаването на правата при задържане на основание чл.72, ал.1, т.1-5 ЗМВР. Заповедта за задържането на ищеца е издадена на правно основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР. Изрично в печатния текст с поясненията, втори абзац, се съдържа следното: "Уведомен съм, че съгласно чл.72 ЗМВР имам право да обжалвам законността на задържането". Под текстовете с указанията по чл.72 ЗМВР е оформена разписка, според която Г. Г. К. с посочени лични данни, е получил екземпляр от заповедта. Не е посочена изрична дата на получаването, нито на освобождаването на ищеца.

Ищецът изрично е заявил пред съда, че заповед за задържане на лице № 74/20.01.2017г. не е била обжалвана "на момента", тъй като не бил уведомен от органите, че подлежи на обжалване, по принцип не е знаел, че задържане за този срок подлежи на обжалване.

По указания на съда процесната заповед за задържане на ищеца, Протокол за личен обиск и декларация, са представени пред съда от зам.-началника на 09 РУ СДВР. В съпроводителното писмо е посочено изрично, че ищецът Г. Г. К. е бил задържан в 09 РУ - СДВР в 17:20ч. на 20.01.2017г. и е освободен на 20.01.2017г. в 19:20ч. Тези данни се съдържат и в представеното заверено копие на процесната заповед за задържане от полицейския орган, като на реда срещу отбелязването за датата и часа на освобождаване - 19:20ч. на 20.01.2017г., се съдържа и подпис на лицето. Няма данни за отказ на адресата на заповедта да подпише и получи копие от заповедта в присъствието на свидетели.

Видно от отговора на ответника, единственото обстоятелство, което не оспорва, са твърденията на ищеца за фактическото му задържане въз основа на заповед №74/20.01.2017жг. от инспектор А. Т. М.. – оперативен работник при 09 РУ – СДВР за 24 часа в помещението за задържане в 09 РУ-СДВР на дата 20.01.2017 г. и за периода от 17:20. до 19:20ч.

Видно от представения от ищеца и приет като доказателство по делото протокол за за освидетелстване с писмено съгласие на лицето, на 20.01.2017г. в [населено място], от Х., разследващ полицай при 09 РУ, на основание чл.158, ал.3, пр.1 и чл.128 - 130 НК по досъдебно производство 135/2017г. ищецът Г. Г. К. с лични данни, съдържа се текст - ръкописен и печатен, за съгласие да бъде извършено освидетелстване на лицето, съдържа се и подпис на освидетелстваното лице. Във втората част от протокола за извършване на освидетелстването, са посочени две поемни лица и с участието на трето лице - с посочени имена само мл. експерт Ф. при 09 РУ -СДВР е посочено, че в резултата на освидетелстването са взети ацетонови обтривки от лява и дясна ръка на ищеца, без същия да се съблича, без да се унижава достойнството му и без опасност за здравето му, като същите се запечатаха в отделни полиетиленови пликове, които се поставиха в хартиен плик за изземване на обтривки с конкретен

номер, който плик от своя страна е запечатан също с конкретен номер. Съдържа се бланков текст, и писмен, според който искания, бележки и възражения от присъстващите не се направиха, не са правени снимки, препис от протокола е предаден на освидетелстваното лице. Съдържа се дата на започване и датата на приключване на освидетелстването - започнало е в 18:55ч. и завършило в 19:05ч. Под текста на протокола се съдържат подписи на поемни лица и третото лице - младшият експерт, както и на освидетелстваното лице и разследващия полицаи.

Съдът е допуснал доказателственото искане на ищеца да бъдат изискани негови жалби срещу двамата разследващи полицаи А. С. и М. Б., за които поясни, че са началници на А. М., и срещу които ищецът писал жалби – преди да бъдат уволнени. Ищецът заяви, че не е уведомен за резултатите от неговите жалби, но знае, че има някакви последици, единият от тях (без да посочи конкретно име) го срещал няколко пъти и дори пред свидетели го заплашвал, но не заяви повече подробности, които да свържат изявлението с предмета на делото. По искането да бъде изпратен подаденият от ищеца сигнал срещу М. Б. и А. С., от Военно окръжна прокуратура е представено копие от жалба от ищеца, заведена на дата 11.04.2016г., като в съпроводителното писмо е посочено, че жалбата е изпратена по компетентност на Софийска градска прокуратура.,

Видно от съдържанието на жалбата, същата се отнася за обстоятелства през 2016г. и досъдебно производство, различно от основанието за процесното задържане на 20.01.2017г. С жалбата ищецът сезира съответните органи за нарушения по досъдебно производство № 5702/2016г., излага оплаквания за нарушаване на правата му при пребиваването му в 09 РУ - СДВР. С жалбата е направено искане за извършване на проверка и виновните лица да бъдат наказани, като са изложени данни и формиран извод за връзка между полицейски служител и лицето, за което ищецът е изложил конкретни данни за престъпление. Според оплакванията, един от разследващите е отправил заплаха за саморазправа с ищеца, не били уважени негови искания за адвокат и медицинска помощ. В жалбата няма имена на разследващите полицейски органи по посоченото досъдебно производство от 09 РУ.

Името на полицейският служител при 09 РУ – СДВР А. М., освен като издател на заповедта за задържането на ищеца на дата 20.01.2017г., е посочено и в Протокол за личен обиск на лице, съставен на същата дата в 17:30ч., т.е непосредствено след издаването на същата заповедта. На същата дата, вписана ръкописно, но без да е посочен час, ищецът е подписал и декларация, с която удостоверява, че при задържането му е запознат с конкретни посочени права и е декларирал, че не желае адвокатска защита за негова сметка и от служебен адвокат, няма здравословни проблеми, не желае медицински преглед, не желае обаждане до член от семейството му за задържането, уведомен е за правото му на свиждания, няма нужда от специална хранителна диета Също по т.9 от декларацията ищецът е подписал, че е запознат с устно с правата му по чл. 72,73 и 74 ЗМВР.

По искане на ищеца е разпитан свидетелят Б. П., който сподели, че през 2017г. е видял ищеца бит, като не си спомня дата, но било към края на годината. Ищецът дошъл при свидетеля "много бит", казал му, че е бил обвинен в палеж от 09 РУ, но не може да каже конкретни имена на полицаи. Според свидетеля ищецът имал следи от побой навсякъде, бил психически

нестабилен, имал уплаха и бил напрегнат. Свидетелят имал среща с ищеца по повод гроба на баща му, а ищецът имал връзки по гробищни паркове, но не си спомнял вече точно какво е било. Също свидетелят посочи, че е търсил ищеца по телефона, видели се и бил много бит, казал му, че са го били полицаи от 09 РУ. На въпрос на съда през кой сезон на годината се е случило изложеното от свидетеля поясни, че се касаело за зимата, месец януари. На уточняващ въпрос на съда дали ищецът не е бил облечен и по кои части на тялото е видял, че ищецът е бил бит, свидетелят уточни, че ищецът е имал следи по лицето, а също си повдигнал и дрехата за да види, показал му побоя, бил доста качествен, имало следи. На въпрос на съда къде точно по тялото ищецът е имал следи, свидетелят отговори, че не можел да си спомни. Свидетелят казал на ищеца да си извади медицинско, след това говорили няколко пъти, ищецът искал да ходи на психиатър. Преди въпросния случай ищецът не бил такъв, с времето спрели да го коментират. Също свидетелят заяви, че ищецът по принцип е сприхав и избухлив, но преди "този случай" не е бил такъв, бил по-спокоен. Ищецът работел в погребална агенция, бил погребален агент, държал се неестествено, "скачал" от тема на тема, за свидетеля това поведение не било нормално. След въпросния побой всичко го боляло, споделял, че му се вие свят, не се чувства добре и куцал. Не се виждали често с ищеца преди този случай, не си спомнял за други задържания на ищеца от органите на полицията, но било края на януари, защото се разбрали да "оправи" гроба на бащата на свидетеля. Според свидетеля ищецът бил много бит, било му много зле, оплаквал се от виене на свят, треперене, заекване, бил сприхав, друг такъв случай с ищеца свидетелят не си спомнял. Уточни, че се касаело за синини, кръвонасядания на окото имало синини, отоци, кървави рани не е виждал. След въпрос за уточнение от прокурора, свидетелят заяви отново, че не може точно да се сети къде точно са били синините и отоците, нямал точен спомен.

По делото е разпитан и свидетелят Ц. Н. Г., който заяви, че от деца се познавали с ищеца, а след като бил задържан, не му вдигал телефона, не можел да се свърже с него и отишъл "директно у тях", отворила бабата, и тъй като го познавала от дете, пуснала свидетеля да влезе. Ищецът бил целият посинен, не искал да говори, имал "синки" по тялото. Според свидетеля Г. ищецът бил по шорти по време на посещението му, имал следи в областта на торса. Свидетелят посочи, че ищецът е бил задържан в началото на 2017г. Излизали с ищеца доста време заедно, но тогава не искал да говори с хора, както и с "П." - третият разпитан по делото свидетел П. В. Г.. Свидетелят Г. уточни, че след случая ищецът не искал "да излиза", като ходил при ищеца в дома му го е виждал да пие, били първи приятели.

Свидетелят П. В. Г. също твърди, че е приятел на ищеца и до сега, познавали се от 2011г., свидетелят го тренирал по бокс, конкретно не е бил негов треньор, но свидетелят бил състезател на Л. по бокс и след това през 2014г. заминал за Англия. След 2014г. се чували по телефона. Според свидетеля Г. от началото на 2017г. ищецът се е променил, звънял му многократно, но ищецът не вдигал телефона, и тогава се чул с "това момче Ц." – свидетелят Г., тъй като били общи приятели и знаел, че са комшии с него. Свидетелят Г. помолил свидетелят Г. да отиде у ищеца и да види какво се случвало с него.

След известно време се чул с "Ц.", и той му казал, че ищецът бил много зле., че е бил задържан за нещо, което не е бил извършил, че е бил малтретиран и да отиде да го види. Свидетелят Г. заяви пред съда, че по телефона - на месинджъра видял състоянието на ищеца, било отчайващо, ищецът му показал много синини по тялото. Свидетелят не можа да си спомни кога през 2017г. се е връщал в България от Англия. Свидетелят посочи, че с ищеца се чували през ден през два, настъпила след случая тотална промяна в поведението му.

По делото е прието становище от ищеца, в което отговаря по същество на въпроси, поставени в отговора на ответника относно твърденията по фактите и доказването им. В същото ищецът поставя въпроси и дава отговори:

- на въпроса защо няма медицинско, посочва ,че още там след побоя искал да му бъде извършен медицински преглед, но "те не извикаха линейка"а след това емоционалното му състояние не позволявало Освен това посочва, че кой нормален човек ще те пребие от бой е след това ще викне линейка, която ще опише щетите, които лично ти е направил.

-защо не е обжалвал "на момента" - ищецът посочва, че след претърпяно физическо и психическо насилие и унижение часове наред би подписал каквто и да е документ само и само да бъде освободен по-бързо. Иска да бъде взет предвид факта, че нито венъж не е оставян насаме с мислите си за да може адекватно да прецени ситуацията. Не му била перодставена възможност да се ползва от защитник, още по-малко му било обяснено, че имал право да обжалва. При "полагането на подписа ми под съответния документ двама от полицаи в застрашителни пози положиха четири юмука на бюрото и с тон, нетърпящ възражение един от тяхизиска "подписвай".

-защо не са доказани твърденията за санитарно-хигиенни условия - по този въпрос ищецът заявява, че дълбоко се съмнява, че е извършвана проверка в килиите, а ако съдът искал задълбочен поглед на нещата , да разпита лицата, претърпели унижения подобно на него във въпросните килии преди ремонта от преди няколко години. Направено е описание на състоянието на помещението за задържане.

-по твърдението за повторение и съвпадение в жалбите на ищеца - посочи, че са съвсем различни и тези събития нямали нищо общо.

В първото по делото заседание ищецът чрез адв. А. направи искане за изслушване на съдебно-психиатрична експертиза, но съдът отложи произнасянето по този въпрос след попълване на делото с доказателства за основанията на исковата претенция. В последното заседание по делото ищецът посочи, че заедно с него е бил задържан П. Р. С., възрастен човек, който починал, като можело да се изиска справка дали е бил задържан в 09 РУ - СДВР по същото досъдебно производство, дали е бил разпитван и дали е бил бит, можело да извика жена му и дъщеря му. След това ищецът оттегли искането си и заяви, че няма други доказателствени искания по делото.

От страна на ответника освен представянето на административната преписка, не бяха ангажирани доказателства.

Що се касае до материалните условия на задържане в помещението в 09 РУП, конкретни данни по делото не бяха събрани, ищецът твърди, че е правен

ремонт след задържането му, посочи като единствено лице задържано с него П. Р. С., който е починал. Данни от проверки на местата за задържане към министерството на вътрешните работи и в частност в [населено място], не се съдържат и в докладите на омбудсмана на Република България, в качеството на превантивен механизъм на този орган.

Правна преценка на съда

В чл.85, ал.1 ЗМВР са регламентирани изрично случаите, в които е допустимо да се използва физическа сила при задържане на лице. Според обстоятелствата по случая, единствено в хипотезите за противодействие или отказ да се изпълни законно разпореждане (т.1); задържане на правонарушител, който не се подчинява или оказва съпротива на полицейски орган (т.2) и вземане на мерки за осигуряване на лична безопасност по [чл. 75, ал. 2](#) (т.10 от разпоредбата). Съгласно цчл.85, ал.4 от закона, редът за опотребата на физическа сила се регламентира в инструкцията на министъра на вътрешните работи, във връзка с което правомощие е приета Инstrukция № 8121з-78 от 24 януари 2015 г. за реда за осъществяване на задържане, оборудването на помещенията за настаняване на задържани лица и реда в тях в министерството на вътрешните работи. В чл.8 от инструкцията се въвежда забрана за употреба на сила, освен в предвидените от закона случаи, а чл.9 забранява и действия на полицейските органи, които провокират или толерират „каквото и да било акт на изтезание, нечовешко или унизително отношение или наказание, както и прояви на дискриминация спрямо задържаните лица.“ В чл.10 от инструкцията се въвежда задължение за намеса, предотвратяване и съобщаване на висшестоящ за полицейските органи, станали свидетели на физическа сила, извършване, провокиране или толериране на каквото и да било акт на изтезание, нечовешко или унизително отношение спрямо задържаните лица. В чл.21 от Инstrukцията са регламентирани медицинските прегледи по време на задържането. В членове от чл.58 до чл.74 от Инstrukцията са предвидени изискванията към помещенията за задържане, сред които, както отбелязва и омбудсмана в доклада си за 2017г., няма изискване в самото помещение за задържане да има санитарен възел и течаща вода, което не съответства на стандартите и предлага като мярка промяна на изискванията в инструкцията, което не е извършено и до сега.

В казуса по делото ищецът претендира вреди от употребена спрямо него физическа сила от полицейски органи по време на задържането му на 20.01.2017г., продължило за времето от 17:20ч. до 19:20ч.

След началото на задържането са съставени протокол за личен обиск -17:30ч., подписана е декларация за запознаване с правата, за която не е отбелязан час, но законовото изискване е лицето да е запознато с правата си и съответно удостоверено непосредствено след задържането. Освен тези доказателства, представени от ответника, ищецът представи и протокол за освидетелстването му – на същата дата и в 09 РУ – СДВР в периода от 18:55 до 19:05 часа. Скоро след това ищецът е освободен – в 19:20ч., съгласно вписаното в заповедта за задържането му на екземпляра, представен от

ответника. В този протокол няма вписани забележки от никое от присъствалите на лица – разследващия полицаи, 2 поемни лица, младшия експерт, както и ищеца. Вписаните в протокола поемни лица съгласно изискванията на закона, са трети лица, без връзка с ОУ РУ, в случай на особено състояние на ищеца, би следвало да им направи впечатление и да впишат бележки в протокола, а такива няма. Това обаче не означава, че не е било възможно малтретирането му преди това, доколкото е възможно белезите от това да се появят по-късно – синини и кръвонасядания, съобщени от свидетелите, не е имало рана.

В случая ответникът изцяло бездейства да представи каквито и да са доказателства, с които да обори твърденията на ищеца, че е малтретиран по време на престоя му в ОУ РУ – СДВР на 20.01.2017г. Най-малкото за конкретния случай е сезиран с изпращане на препис от исковата молба.

Мълчанието на ответника по този въпрос свидетелства за неизпълнение на задължението на органите на МВР за разследване на твърдение за неправомерна употреба физическа сила по време на полицейско задържане, попадащо в приложното поле на забраната по чл.3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Както многократно се подчертава, тази разпоредба съдържа една от фундаменталните ценности на демократичното общество и забранява по абсолютен начин изтезанията или нечовешкото или унижително отношение или наказание. Според Европейския съд по правата на човека, задължението на високодоговарящите страни по силата на член 1 от Конвенцията е да осигурят на всяко лице под тяхна юрисдикция правата и свободите, определени в Конвенцията, и заедно с член 3 изисква от държавите-членки да предприемат мерки, които имат за цел да гарантират, че физическите лица в рамките тяхната юрисдикция не са подложени на малтретиране, включително и малтретиране, прилагано от частни лица (Б. Д. срещу България, жалба №32662/06, § 75, решение от 10 януари 2012 г.).

Също според ЕСПЧ: „Когато едно лице повдига защитимо твърдение за малтретиране, включително и за малтретиране, прилагано от частни лица, член 3 от Конвенцията поражда процесуално задължение за провеждане на независимо разследване от длъжностно лице“ - също цитираното решение по делото Б. Д. , § 78; в решението по делото Н. Д. срещу България, № 72663/01, § 67, Решение от 27 септември 2007 г. Разследването трябва да бъде в състояние да доведе до идентифицирането на отговорните лица с оглед тяхното наказване. По повод на задължението за разследване, този съд подчертава, че :

„Обхватът на това задължение от страна на държавата е едно от средствата, а не резултат; органите трябва да са предприели всички разумни стъпки, с които разполагат, за да обезпечат доказателствата относно инцидента“ – също в цитираните решения по делата Н. Д. срещу България, § 69 и Б. К. срещу България, § 78.

В § 79 от решението по делото Б. К. срещу България в тази връзка ЕСПЧ посочва, че : *„Толерантността от страна на органите към такива актове не може да не подкопае доверието на обществеността към принципа на законност и поддържане от страна на държавата на върховенството на*

закон“ .

В решението по делото Б. К. срещу България - § 86 от него, ЕСПЧ е приел, че в конкретния случай органите не са провели ефективно разследване на твърденията на жалбоподателя по това дело за малтретиране, което довежда до изтичането на съответния срок и невъзможността да се повдигне последващо съдебно преследване, като съдът е приел, че е допуснато нарушение на член 3 от конвенцията в неговата процесуална част.

Що се касае до тежестта на доказване, също доколкото ищецът претендира нарушаване на правата му по конвенцията, настоящият съд съобрази и приетото от ЕСПЧ по делото S. срещу Франция, решение от 1999г., пар.87 от него и в други, че : „когато при задържането под стража дадено лице е в добро здравословно състояние, но към момента на освобождаването му са установени наранявания, тежестта е върху държавата да даде задоволително обяснение как са причинени тези наранявания“. В делото АККОС срещу Турция, пар.118, ЕСПЧ приема в контекста на оплакване по чл. 3 от конвенцията, че „надлежните медицински прегледи са съществена гаранция срещу малтретиране на лица, задържани под стража“. Както посочи по-горе, ответникът не ангажира никакви доказателства, в това число няма данни, във връзка с предвидената възможност по чл.21 от Инструкцията, медицинско лице да е осъществило преглед на ищеца по време на задържането му, респективно към момента на освобождаването му. Няма представени никакви доказателства или гаранции, че оплакванията на ищеца са изляло необосновани, ответникът не доказва, че по време на престоя на ищеца в ОУ РУ – СДВР, спрямо него не е допуснато нарушение на забраните, посочени в член 9 от Инструкцията, цитиран по-горе.

От свидетелските показания по делото, които съдът кредитира като незаинтересовани, безпротиворечиви и последователни, макар и лицата да са приятели на ищеца, приема за установено, че действително след задържането му през януари 2017г. е имало следи от осъществено спрямо него физическо насилие. Проявлението на тези следи е възприето различно във времето и поради това е различно – на торса според свидетеля Ц. Г., който е посетил ищеца в дома му, и по лицето– от свидетеля Б. П., който се е срещнал с ищеца на извън дома му. Съответно на различното време, през което тези свидетели са възприели състоянието на ищеца, е и различното проявление по тялото на следите от физическо насилие. Данните, изнесени от свидетелите Б. П. и Ц. Г., които по твърденията им са възприели състоянието на ищеца непосредствено, са потвърдени от свидетеля П. Г., който също чрез електронна комуникация е възприел състоянието на ищеца. И тримата заявиха, че ищецът е бил малтретиран физически най-общо, без друга причина, която да изключи това да се е случило по време на задържането. На свидетелите бяха зададени редица уточняващи въпроси, но изнесените от тях данни са без противоречие. По тези съображения съдът кредитира показанията на свидетелите за състоянието на ищеца след задържането му на 20.01.2017г.

Що се касае до довода на ответника, че доказването на твърденията на ищеца за осъществено спрямо него физическо насилие от полицейски органи е допустимо да се извърши само чрез освидетелстване от медицинско лице, то

дори и ищецът да се беше обърнал към медицинско лице, то ще бъде в едно и също положение както разпитаните свидетели по делото - не са очевидци на събитията, описани от ищеца. И в двата случая ще бъдат от значение проявени форми на насилие по тялото на ищеца, дали има симптоми, които могат да се свържат пряко с осъществено физическо насилие по тялото на лицето. Такива данни са съобщени от свидетелите - синини, кръвонасядания, от които може да се направи извод, че е възможно да са причинени по описания от ищеца начин. Ищецът по делото е сезирал през 2016г. държавни органи с данни за нарушения на полицейски органи от ОУ РУ-СДВР, но не е получил какъвто и да е отговор за извършено разследване по твърденията му. В това число, както се обсъди по фактите, в жалбата си ищецът е съобщил, че е поискал лекарска помощ, но искането му не било уважено от полицейските органи. За случая от 2017г., направо е сезирал съда с иск за вреди. Ищецът обяснява в становището си, прието без възражения от ответника, че емоционалното му състояние след процесното му задържане не позволявало да предприеме каквито и да са действия по обжалване, както и, че е подписал каквото му се поднесе, само и само да бъде освободен. Обяснението съдът възприема за логично и съответно на изнесеното от свидетелите за „затварянето“ на ищеца – нежеланието му да контактува с други хора, за коренната промяна в поведението му, както и факта, че друг такъв случай с ищеца не им е известен.

Що се касае до факта, дали процесното малтретиране попада в приложното поле на чл.3 ЕКПЧ, то отново според ЕСПЧ, - например в цитираното дело Б. К. срещу България, § 86 от него, ЕСПЧ е приел, че: „Малтретирането трябва да има минимално ниво на суровост, за да попадне в обхвата на член 3 от Конвенцията. Оценката на този минимум е относителна: тя зависи от всички обстоятелства по делото, като естеството и контекста на третирането, продължителността му, физическите и психическите последици от това, а в някои случаи, пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата.“

В случая, като съобрази всички факти по делото, съдът приема, че превес имат психическите последици. Както заяви и свидетелят Г., ищецът има подготовка по бокс, а също видно от протокола за обиск, същият е притежавал карта за членство в Международната академия за командоси – българска неправителствена организация, което предполага преминато обучение за „командос“ – т.е. специална физическа подготовка. От тези обстоятелства е видно, че ищецът има подготовка по спорт и в област, които са свързани с употреба на сила и съответно прагът на търпимост към физически болки от удари е по-висок при сравнение с лице, което няма такава специална физическа подготовка. От своя страна, тези обстоятелства в ситуация като процесната, според съда предизвикват и по-висок интензитет на психологически преживявания. Все пак, ищецът е претърпял физическа болка, съчетана с висок интензитет на негативни изживявания, довела до съществена промяна в поведението му.

Предвид съобщените физически и психологически последици за ищеца след задържането му на 20.01.2017г., и предвид цитираната съдебна практика на ЕСПЧ, макар и ищецът да е бил задържан за кратко време, е допуснато нарушение на правата му по чл. чл.3 ЕКПЧ – употребена физическа сила,

довела до негативни изживявания от физическо и психологическо естество, описани от свидетелите и съответни на основанията, заявени в исковата молба. Посоченото състояние е установено след задържането на ищеца в 09 РУ СДВР на въпросната дата, поради това е пряка последица от него и причинено от служители на СДВР, съответно е основание за ангажиране отговорността на държавата за нарушение на забраната по чл.3 от конвенцията, както приема и ЕСПЧ. Налице са следователно предпоставките по чл.1 ЗОДОВ – незаконосъобразно фактическо действие при и по повод административна дейност, осъществено от полицейски орган при и по повод задържането на жалбоподателя по реда на чл.74 ЗМВР, поради което и по повод осъществяване на административна дейност, като вредите – от неимуществен характер, са в пряка причинна връзка.

Доколкото искът е допустим само на основание чл.204, ал.4 АПК, то следва да бъде разгледан само по отношение на претендираното нарушение по чл.3 ЕКПЧ. Доколкото не е предмет на делото оспорване законността на самото задържане, тъй като ищецът е пропуснал да оспори заповедта за задържане, съответно основанието за допустимост по чл.204, ал.1 АПК е изключено по делото, то съдът не следва да разглежда твърдението на ищеца за допуснато нарушение пряко него на чл. 5 ЕКПЧ. Нарушаването на тази разпоредба от конвенцията касае преценката дали на законно основание е ограничена свободата му на движение със заповедта за задържане, която преценка попада извън предмета на делото.

От приетото за установено по делото съдът намира, че ищецът е понесъл без основание в закона – по чл.85 ЗМВР по време на задържането му на 20.01.2017г. физически и психологически въздействие, за което при условията на чл.4 ЗОДОВ отговорността на държавата за вреди следва да бъде ангажирана в пълна степен.

С оглед гореизложеното, настоящият съдебен състав намира, че са налице предпоставки за основателност на предявения иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ –незаконосъобразни фактически действия на орган на държавата, доказано е настъпването на вреди на 20.01.2017г., продължили и впоследствие, както и пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните действия от фактическо естество и търпени от ищеца неимуществени вреди.

В конкретния случай са настъпили неимуществени вреди по време на задържането – негативни емоционални преживявания, които са търпени и впоследствие, най-малкото е имало период, в който по твърденията на свидетелите е изпитвал преживян стрес от задържането, който период съдът следва да преценява житейски. Претенцията на ищеца за срока на вредите - от 20.01.2017г. до 12.04.2021г., е значителен, също следва да се приеме за житейски оправдан, предвид, че ищецът е подавал жалба с подобни оплаквания, но без да е получил отговор, в това число и по време на процесното съдебно производство.

В чл.4 от ЗОДОВ не са установени критерии за определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди. Съгласно §1 от ДР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите

закопи. В настоящия случай приложение намира разпоредбата на чл.52 от Закона за задълженията и договорите. Съгласно трайно установената съдебна практика понятието „справедливост“ по смисъла на чл.52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера и интензитета на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него. Съдът намира в конкретния случай, че следва да съобрази като обстоятелство, свързано не само с конкретните последици от физическо и психическо естество но и както се посочи, има натрупване на такива преживявания. Интензитетът на породените негативни емоционални преживявания, поради социалния статус на ищеца не може да се определи като нисък. Ето защо съдът намира, че за претърпените неимуществени вреди по критериите за справедливост ищецът следва да бъде обезщетен със сумата от 1000 лв., който размер макар и да е по-нисък от предявения от ищеца, в случая обезщетението следва да има повече морален, а не финансов характер. В този размер искът следва да бъде уважен, в това число и претенцията за лихви като акцесорно вземане, на основание чл.86 ЗЗД, считано от датата на увреждането - 20.01.2017г., заявена първоначално с исковата молба. До пълния предявен размер от 30 000лв. и лихва за остатъка от 29 000лв, считано от 20.01.2017г., исковата претенция следва да бъде отхвърлена.

По претенцията за разноски на ищеца – същият е заплатил държавна такса в размер на 10 лв., видно и за адвокат в размер на 1000 лв., видно от договора за правна защита и съдействие, посочени като платени в брой, които съответно следва да му се присъдят.

На основание всичко изложено и чл.172, ал.2 от АПК Административен съд София-град, Първо отделение, 12 състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи ДА ЗАПЛАТИ на Г. Г. К. с ЕГН [ЕГН], от [населено място], сумата от 1000,00 (хиляда) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от фактическото му задържане в 09 РУ-СДВР на 20.11.2017г. и за периода от последната дата до 12.04.2021г., ведно със законната лихва върху главницата от 20.01.2017г. до окончателното ѝ плащане, като **ОТХВЪРЛЯ** исковата претенция до пълния предявен размер – до 30 000 лв. за същия исков период и за законната лихва върху разликата, считано от същата дата.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи ДА ЗАПЛАТИ на Г. Г. К. с ЕГН [ЕГН], от [населено място], сумата от, сумата от 1010,00 (хиляда и десет) лева за разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, подадена чрез Административен съд София-град в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: